

Suositus 16/2019/välfärd D 2019

Aikaisempi asiakirjanumero A 1798/välfärd
Käsittelijä Hyvinvointi Pohjolassa -valiokunta

Hyvinvointi Pohjolassa -valiokunnan mietintö, joka koskee
suositusta 16/2019 – Sähköiset reseptit Pohjoismaissa

Ehdotus

Hyvinvointi Pohjolassa -valiokunta ehdottaa, että

Pohjoismaiden neuvosto merkitsee ilmoituksen tiedoksi ja odottaa poliittista dialogia.

Taustaa

Suositus on muotoiltu seuraavasti:

Pohjoismaiden neuvosto suositaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,

että sähköisten reseptien tulee olla kansalaisten käytettävissä kaikkialla Pohjoismaissa.

että pohjoismaisten sähköisten reseptien tulee olla käytettävissä kaikkialla EU:n alueella.

että sihteeristölle annetaan tehtäväksi laatia mietintö, josta käy ilmi valiokunnan arvostavan sitä, että hanke *Lösningar för vård och omsorg på distans inklusive e-recept (VOPD)* (etähoito ja -hoiva sekä sähköiset reseptit) on käynnissä.

Pohjoismaiden ministerineuvoston ilmoitus

Pohjoismaiden ministerineuvosto yhtyy Pohjoismaiden neuvoston näkemykseen siitä, että Pohjoismaiden kansalaisten mahdollisuuksia käyttää sähköisiä reseptejä kaikkialla Pohjoismaissa ja pohjoismaisia sähköisiä reseptejä kaikkialla EU:n alueella tulee edistää siten, että kokonaistavoitteena on lisätä pohjoismaista integraatiota ja kansalaisten vapaata liikkuvuutta myös eTerveyden alalla.

Pohjoismaisen yhteistyön visio Pohjolasta maailman kestävimpanä ja integroitu-neimpana alueena sisältää yhtenä painopistealueena digitaalisen integraation, jonka isoja panostuksia ovat rajat ylittävät digitaaliset ratkaisut ja innovaatiot. Myös raja-

esteiden poistaminen on tärkeä tavoite Pohjoismaille, ja sen vuoksi jatkossakin on syytä keskittyä konkreettisiin toimiin, jotka tukevat tavoitetta ja mahdollistavat sen, että Pohjoismaiden kansalaiset potilaat mukaan luettuina voivat liikkua vapaasti.

Pohjoismaisen yhteistyön vahvistamiseksi eTerveyden alalla on käynnistetty monia tutkimus- ja kehittämistoimia mukaan lukien sähköiset reseptit. Pohjoismaat selvittävät parhaillaan edellytyksiä ja laativat suunnitelmia rajat ylittäviä sähköisiä reseptejä koskevalle yhteistyölle muun muassa kehittämällä ja ottamalla käyttöön yhteisiä standardeja tietojärjestelmien yhteensopivuuden varmistamiseksi.

Terveystietojen vaihtaminen maiden kesken edellyttää erinäisten käytännöllisten ja juridisten esteiden ratkaisemista tietojen yhteiskäytön osalta. Nämä haasteet ovat paitsi pohjoismaisia myös kansallisia: potilastietoja koskevan jatkuvasti käynnissä olevan digitaalisen kehitystyön tavoitteena on varmistaa, että yksittäisen potilaan henkilötietosuoja ja turvallisuus toteutuvat henkilötietoja käytettäessä.

EU:n tasolla valmistellaan rajat ylittävien sähköisten reseptien ja potilaskertomusten käyttöönottoa kaikissa maissa asteittain vuodesta 2021 lähtien. Suomi ja Viro osallistuvat jo pilottihankkeeseen EU:lta tukea saavan Connecting Europe Facility- rahoitusvälineen kautta. Tämän ohella valmistellaan 2–3 pilottihankkeen käynnistämistä sähköisistä resepteistä Pohjoismaiden välillä. Nämä ovat osa Ruotsin puheenjohtajakauden hanketta, joka käsittelee etähoitoa ja -hoivaa sekä sähköisiä reseptejä. Aluksi tarkoitus on laatia raportti Pohjoismaiden edellytyksistä ottaa käyttöön sähköiset reseptit ja tehdä suunnitelma pilottihankkeita varten.

Hankkeista kerättävät kokemukset antavat tärkeää tietoa siitä, mitä pohjoismaisen yhteistyön puitteissa voidaan tulevaisuudessa tehdä. Samalla kun terveydenhuollon sähköisiä palveluita kehitetään, myös edellytykset ja mahdollisuudet sähköisten reseptien käyttöön rajojen yli paranevat teknisten ja juridisten vaatimusten täytyessä. Sen vuoksi Pohjoismaiden ministerineuvosto tukee vastaisuudessakin aktiivisesti toimia, joilla lisätään osaamista ja kehitetään sekä testataan ratkaisuja terveystietojen, kuten potilastietojen ja sähköisten reseptien, siirtämiseen maiden välillä.

Pohjoismaiden ministerineuvosto katsoo suosituksen näin ollen osittain toteutetuksi.

Valiokunnan näkemykset

Valiokunnasta on myönteistä, että useita toimia on käynnistetty sähköisten reseptien käytön helpottamiseksi maiden rajojen yli. Valiokunta on myös tavannut etähoitoa ja -hoivaa käsittelevän hankkeen projektinjohtajan. Vuosina 2018–2020 toteutettavan hankkeen tavoitteena on kartoittaa etäratkaisujen käyttöä terveydenhuolto- ja hoiva-alalla Pohjoismaiden kunnissa ja alueilla sekä kehittää työkaluja uusien ratkaisujen käyttöönottoon. Hankkeessa keskitytään ratkaisuihin, jotka ovat käyttökelpoi-

sia harvaan asutuilla alueilla ja skaalautuvia myös kaupungeissa käytettäviksi. Hankkeeseen kuuluu osaprojekti ”Rajat ylittävät sähköiset reseptit”, jossa Ruotsin eTerveydestä vastaava viranomaisen toteuttaa 2–3 pilottia ja testaa sähköisten reseptien vaihtoa käytännössä.

Valiokunta toteaa, että kaikkia hankkeita ei vielä ole toteutettu ja että joitakin esteitä on vielä poistettava ennen kuin sähköinen resepti on täysin käyttökelpoinen. Valiokunta seuraa tästä syystä käynnissä olevien hankkeiden kehitystä ja seuraa Pohjoismaiden ministerineuvoston muita toimia sähköisten reseptien käyttöön ottamiseksi Pohjoismaissa. Valiokunta toivoo selvempiä vastauksia siihen, mitä esteitä on vielä raivattava ennen kuin Pohjoismaiden kansalaiset voivat käyttää sähköisiä reseptejä Pohjoismaiden sisällä.

Sen vuoksi valiokunta toivoo poliittista dialogia asiassa.

Pohjolassa 25. toukokuuta 2020

Bente Stein Mathisen (H)

Eva Lindh (S)

Høgni Hoydal (T)

Ilmari Nurminen (sd.)

Kaisa Juuso (ps.)

Kasper Roug (S)

Lise Bech (DF)

Maria Stockhaus (M)

Nils Sjøberg (RV)

Outi Alanko-Kahiluoto (vihr.)

Per-Arne Håkansson (S)

Solveig Horne (FrP)

Solveig Sundbø Abrahamsen (H)